

L' AQUAREL·LA

EN Carles Marc havia rebut la consagració del gran món. El retrat magnífic d'una renomada artista, va ésser la gota que feu vessar abundantment la popularitat que portava la seva malícia artística... I l'èxit d'un artista de talent que vol plaure al públic, és com un enfilall de lluminoses cireres que l'una s'emporta a l'altre en ideal cadena d'encàrrecs, de retrats esplèndidament pagats per la gent d'anomenada en el món de la política i del diner. Tot allò que'n la ciutat es cotitzava per el soroll de llurs petjades, des del ric de nou al polític arrivista i desaprensiu, acudí al taller del renomert pintor.

El taller que fins llavors tenia instal·lat en una de les barriades no responia a la mena de clientela que de cop i volta acudí a sol·licitar les obres de Carles Marc. Els amics que havíem compartit des dels pobres començos l'humilitat del seu estudi, forem els primers en aconsellar-li el trasllat a un local que no desentonés amb els nous admiradors de les seves obres, i tots plegats l'ajudàrem a cercar un pis luxós i cèntric on instal·lar-hi el seu taller. El trobàrem en el cor mateix de la ciutat; en un sisé pis d'una casa nova amb ascensor i llum magnífica pogué instal·lar-se l'artista triomfador.

Per a nosaltres, els amics íntims que havíem contemplat joiosos l'esbadellar del talent del nostre company, l'antic taller de barriada era com un temple de les nostres comuns il·lusions. Allí hi havíem portat les nostres obres oferint-ne els inicis a l'amistat sincera. Allí havíem celebrat els èxits que poc a poc ens encoratjaven per a trescar el romiatge fadigós de la vida de l'artista. Allí hi havíem plorat les nostres desil·lusions, i en l'escalf d'aquelles cambres hospitalaries hi havíem enfortit la fe en la nostra victòria definitiva.

Tots nosaltres consideràvem com a propies aquelles parets curulles d'obres del nostre amic. Tots nosaltres coneixíem a ulls clucs la vàlua de les seves

produccions, la data de la seva execució, els quadros que portava venuts; sabíem els seus projectes, coneixíem els seus esboços i compartíem les seves esperances. En l'amistat que ens unia sols hi havia un punt fosc, com un petit desert inconnegut de la vida del nostre amic, i aquest era una petita aquarel·la que col·locada en ric marc de talla, semblava presidir des del seu lloc preferent la vida de Carles Marc.

L'insignificància d'aquella obra que acusava una inexperiència de l'ofici, ens havia mogut més d'una vegada a fer-ne la crítica amb tota la vehemència despietada dels vint anys. Les nostres invectives s'havien estrellat contra l'enteresa del nostre amic, que, deia, conservava l'obra com a record d'un amic d'infantesa, del qual no ens havia parlat mai. L'aquarel·la representava un pati de torreta de suburbi, amb aquell brollador carrincló i pobriç del pescador de canya, bàrbarament emmotllat i estúpidament colorit, tot vist des de l'interior d'una portalada amurada d'ombra que contrastava amb l'esclat lluminós d'un migdia estiuenc.

Fòren endebades les nostres insistències per a que fos tret aquella pobre aquarel·la d'entre les esplèndides i madures teles amb que s'ornava el taller; l'obra continuà en el lloc preeminent imposant la seva obsessionant visió a la contemplació nostra.

Al decidir-se el trasllat del taller de Carles Marc, tots pensàrem en l'aquarel·la i tinguèrem l'esperança de que amb el canvi es trencaria l'encantament que sols la força embrutidora de la costum podia explicar.

Depressa i corrents s'instal·là el nostre amic en el nou estatge; els clients no's podien esperar i calia aprofitar la bona ratxa. Depressa i corrents també nosaltres hi acudírem per a celebrar la nova instal·lació i ajudar a guarnir les parets de teles i cartons, d'obres començades i d'altres termenades en les quals s'hi mostrava el talent del nostre amic. I quina fou la nostra sorpresa al trobar-nos ja penjada en el lloc preferent del taller l'obsessionant aquarel·la d'aquell amic quines mans pecadores maleïem *in petto*. Al veure-la no poguérem resistir el desig de protestar i fins mostràrem anhels de destruir-la o exilar-la al

quarto dels mals endreços. Però Carles Marc, que de costum mostrava l'alegria de la seva frivolitat encisadora, esdevingué seriós, i amb paraules seques ens menassà: «Si voleu passar per l'ull de l'escala, toqueu aquesta aquarel·la...»

—Però, vols dir-nos quin encís màgic tenen aquestes pinzellades d'aprenent de pinta-mones, aquests tons bruts, aquesta pintura d'escola de monges...

—Si tant insistiu, respongué Carles Marc, vos ho diré. Aquesta aquarel·la te per mi l'encís dels quinze anys. Aquesta aquarel·la és obra meva...

Teva?...—responguérem incògnits...

—Meva, si. Es una petita història sense importància... per a vosaltres. Per a mi en te molta. Es com una reliquia que'ns serva la fè i ens enforceix en les hores del dubte. Perquè no m'amoineu més, vos la contaré d'una vegada:

—El meu bon pare, que tenia de la vida dels artistes un trist concepte, s'oposà fins ben tard a les meves aficions per la pintura. Em feu estudiar el batxillerat, prefaci inútil indispensable de tota carrera, i estimulava els meus estudis amb curts permisos d'anar a pintar flors a casa d'uns amics que posseïen una torreta pels afores. Havia anat a aprendre de dibuix a l'escola municipal, i era d'aquells deixebles aprofitats que copien làmines amb aplanadora precisió. Recordo que l'haver obtingut uns *sobresalientes* de no sé quines assignatures, em valgueren el regal d'una capça de colors a l'aquarel·la. Armat d'aquella per a mi capceta màgica i amb un bloc de paper *Canson*, ja'm teniu anant a casa l'amic del meu pare per a pintar-hi el petit jardí que posseïen. De com era el jardinet ja vos ho diu l'aquarel·la meva. Lo que no vos diu ella, és que l'amic tenia una filla, una morenassa d'ulls ardents, llavis sensuals, pas molt guapa, grassona i molt carinyosa. Tenia vinticinque anys, i la diferència d'edat me la feia semblar com una germana gran. Per la trista sort que guia la vida de les dones de la classe mitja en les grans capitals, no havia tingut mai xicot i semblava condemnada a ésser eternament una vidua blanca...

En els baixos de la torreta hi havia com una mena de quadra que donava al pati, i fou a la frescor

d'aquella ombra que'm vaig posar a pintar... Mentre pintava, baixà a veure el meu treball l'Àngels, la filla de l'amic. S'assentà darrera meu i amb veu melangiosa em parlà de pintura, dels seus anhels d'estimar un artista que la pintés sempre a ella, de poguer compartir les seves glories, de córrer món sempre... Al principi, les seves paraules passaren per la meua oïda fresques, joganeres, sense deixar-hi rastre; després s'anaren deturant per la meua epidermis i em produïren l'impresió plaenta i agraïda d'un somni dolç; més tard vaig sentir-me com una batzegada en la meua naturalesa, com un despertar a la vida. L'amigueta es convertí en dona, els ulls que jo havia sempre vist suaument carinyosos fulguraren d'una faisó per a mi inexplicable, els llavis molsuts adquiriren la rojor de la brasa ardenta...

Ben bé no se el que passà. Sols recordo que'm vaig posar a parlar de coses que fins llavors havia insospitat, vaig buidar la meua ànima de sentiments que jo desconeixia i les paraules sortien com el cantar de font bosquetana, rajant pausades i fresques al principi, precipitades després... Jo mateix no em coneixia... Sols sé que un petó d'aquells llavis ardents em clogueren els meus; en el silenci xardorós d'aquell havent-dinat vaig fer la meua comunió amb la Naturalesa. I aquella comunió, que fou menjar de l'ànima i dels sentits, em mostrà no sols els inefables goigs de la vida, si no que'm feu sentir la responsabilitat de la vida perquè més que en la boca fou en el cervell que repercutí el primer petó. La impresió d'aquella comunió, fou inesborrable perquè no hi havia cap mena de preparació, fou el meu ingrés sòpbat, brusc a la vida i em feu trontollar tot i m'espavordí...

No vaig tornar a la torreta dels nostres amics; la bona i generosa amiga es morí més tard; jo he servat amb tota unció aquesta pobre aquarel·la que és per mi reliquia venerable com un ex-voto d'agraïment a la fembra sincera que no volgué traïr les seves passions mentint a la pròpia naturalesa. Aquesta aquarel·la em recorda un dels dies més feliços de la meua vida...

—Sí, vaja,—interrompé un amic—és l'estampa de la primera comunió...

PUIG PUJADAS.

Figueres.

